

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika HDZ-a

Klasa: 022-03/14-01/88

Urbroj: 6532-1-15-01

Zagreb, 20. svibnja 2015.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA
gospodinu Josipu Leki

Predmet: Amandmani na Prijedlog zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u Domovinskom ratu, s Konačnim prijedlogom zakona, drugo čitanje, P.Z. br. 685

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine”, br. 81/13) na Prijedlog zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u Domovinskom ratu, s Konačnim prijedlogom zakona, podnosimo sljedeće amandmane.

A M A N D M A N I

Naziv zakona mijenja se i glasi:

„Konačni prijedlog Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu“.

Obrazloženje

Predloženi naziv zakona implicira da je Domovinski rat uzročnik seksualnog nasilja, čime se narušava dignitet Domovinskog rata i hrvatskih branitelja. S obzirom na činjenicu da je Republika Hrvatska vodila pravedan i legitiman, obrambeni i osloboditeljski rat, kao što je utvrđeno Deklaracijom o Domovinskom ratu, predlažemo izmjenu naziva zakona iz kojeg će nedvosmisleno proizlaziti da je oružana agresija na Republiku Hrvatsku bila uzrok seksualnog nasilja u Domovinskom ratu.

A M A N D M A N II

Članak 1. mijenja se i glasi:

„Ovim se Zakonom definira seksualno nasilje na području Republike Hrvatske za vrijeme oružane agresije Srbije, Crne Gore i JNA s oružanom pobunom dijela srpskog pučanstva u Republici Hrvatskoj, utvrđene Deklaracijom o Domovinskom ratu, ili tijekom zatočeništva u neprijateljskom logoru ili zatvoru izvan područja Republike Hrvatske, te status i prava žrtava seksualnog nasilja.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom kojim se mijenja članak 1. konačnog prijedloga zakona precizno se utvrđuju uzroci, mjesta i vrijeme počinjenja seksualnog nasilja. Utvrđuje se da ovaj Zakon definira seksualno nasilje na području Republike Hrvatske za vrijeme oružane agresije Srbije, Crne Gore i JNA s oružanom pobunom dijela srpskog pučanstva u Republici Hrvatskoj što je utvrđeno Deklaracijom o domovinskom ratu, ili tijekom zatočeništva u neprijateljskom logoru ili zatvoru izvan područja Republike Hrvatske.

AMANDMAN III

U članku 2. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Seksualno nasilje jest silovanje, seksualno ropstvo, prisilna prostitucija, prisilna trudnoća, prisilna sterilizacija ili bilo koji drugi oblik seksualnog nasilja usporedive težine kako su oni definirani Rimskim statutom Međunarodnog kaznenog suda i njemu pripadajućim Obilježjima kaznenih djela.“

Obrazloženje

Ovim amandmanom predlaže se da se pojavni oblici seksualnog nasilja usklade s definicijom takvih kaznenih djela u Rimskom statutu Međunarodnog kaznenog suda i pripadajućih Obilježja kaznenih djela.

AMANDMAN IV

Članak 3. mijenja se i glasi:

„Žrtva seksualnog nasilja je osoba prema kojoj je počinjeno ili koja je, u okolnostima zatočeništva, nad samom sobom ili trećom osobom, navedena na počinjenje jednog ili više oblika seksualnog nasilja iz članka 2. ovog Zakona, od strane pripadnika oružanih agresorskih vojnih ili paravojnih postrojbi, a i civilne osobe u slučaju seksualnog nasilja koje ima obilježja zločina protiv čovječnosti.“

Obrazloženje

Ovim amandmanom jasno se određuju žrtva seksualnog nasilja te se utvrđuje da je to osoba prema kojoj je počinjeno ili koja je, u okolnostima zatočeništva, nad samom sobom ili trećom osobom, navedena na počinjenje, jednog ili više oblika, seksualnog nasilja od strane pripadnika oružanih agresorskih vojnih ili paravojnih postrojbi, a i civilne osobe u slučaju seksualnog nasilja koje ima obilježje zločina protiv čovječnosti.

AMANDMAN V

U članku 11. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„(7) Za članove Povjerenstva provodi se postupak temeljne sigurnosne provjere, sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje sigurnosnih provjera.“

Objasnenje

Članak 35. propisuje da su članovi Povjerenstva za ųrtve seksualnog nasilja i njihovi zamjenici, između ostalog, obvezni osigurati zaštitu identiteta i tajnost prikupljenih podataka.

Stoga se predlaųe usklađivanje odredbi članka 11. i članka 35., odnosno predlaųe se da se i za članove Povjerenstva provodi postupak temeljne sigurnosne provjere, sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje sigurnosnih provjera, a kao što je to uobičajeno u postupku izbora članova nekih drugih povjerenstava.

AMANDMAN VI

U članku 12. stavku 1. riječi „te drugih stručnjaka koji imaju iskustvo na području zaštite ljudskih prava.“ brišu se.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Osim uvjeta iz stavka 3. ovog članka, prednost pri imenovanju ostvaruje osoba koja ima iskustvo u radu sa stradalnicima odnosno ųrtvama seksualnog nasilja.“

Objasnenje

S obzirom na činjenicu da se članovi Povjerenstva i njihovi zamjenici biraju iz redova stručnjaka iz niza relevantnih područja (sudstvo, pravo, različite grane medicine), nije potrebno da se za članove Povjerenstva i njihove zamjenike biraju i stručnjaci s područje zaštite ljudskih prava.

Osim ispunjenih uvjeta propisanih u stavku 3. vaųno je da prednost pri imenovanju za člana ili zamjenika člana Povjerenstva za ųrtve seksualnog nasilja ima osoba koja ima iskustvo u radu sa stradalnicima odnosno ųrtvama seksualnog nasilja, te dodatno utvrđivanje kriterija za članove Povjerenstva i njihove zamjenike nije potrebno.

AMANDMAN VII

U članku 13. stavku 2. podstavku 2. iza riječi „nasilja“ dodaju se riječi „za vrijeme oruųane agresije na Republiku Hrvatsku“.

Objasnenje

Amandman se predlaųe radi usklađivanja s predloųenim novim nazivom zakona.

AMANDMAN VIII

U članku 14. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Osim osoba u iz stavka 1. ovog članka, status ųrtve seksualnog nasilja moųe se utvrditi i za osobe koje nemaju hrvatsko drųavljanstvo ili nisu imale prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske tijekom agresije na Republiku Hrvatsku, ali su sudjelovale u Domovinskom ratu kao dragovoljci odnosno kao sudionici humanitarnih aktivnosti.“

Obrazloženje

Članak 14. propisuje da pravo na ostvarivanje statusa žrtve seksualnog nasilja imaju samo hrvatski državljani koji imaju prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske. Ovakvom odredbom isključuju se svi oni koji su preživjeli seksualno nasilje u obrani suvereniteta RH, a u to vrijeme nisu bili hrvatski državljani, odnosno nisu imali prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske. Stoga se predlaže da se status žrtve seksualnog nasilja može utvrditi i za strane državljane i osobe koje nisu imale prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj, ako su sudjelovale kao dragovoljci u Domovinskom ratu, odnosno ako su bili sudionici humanitarnih aktivnosti.

AMANDMAN IX

U članku 18. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona te drugih prava po osnovi seksualnog nasilja korisnik može ostvariti i pravo na sekundarnu pravnu pomoć koja obuhvaća:

- pravni savjet
- sastavljanje podnesaka u sudskim postupcima
- zastupanje u sudskim postupcima
- pravnu pomoć u mirnom rješenju spora.

(4) Pravnu pomoć iz stavka 3. pružaju odvjetnici.

Obrazloženje

U članku 18. propisano je pravo na besplatnu pravnu pomoć u vezi s posljedicama seksualnog nasilja, te mjesta gdje se ista pruža. Međutim, obuhvaćena je samo primarna pravna pomoć, odnosno ona koja se sastoji od davanja uputa, sastavljanje podnesaka i tumačenja odredbi ovoga i drugih Zakona te postupka ostvarivanja pravne zaštite po osnovi proživljenog seksualnog nasilja.

Izostavljanje sekundarne pravne pomoći predlagatelj obrazlaže odustajanjem od osnivanja fundacije iz koje bi se, između ostaloga, financirala i ova pomoć. (Sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 143/2013.) sekundarna pravna pomoć obuhvaća: pravni savjet, sastavljanje podnesaka u postupku zaštite prava radnika pred poslodavcem, sastavljanje podnesaka u sudskim postupcima, zastupanje u sudskim postupcima, pravnu pomoć u mirnom rješenju spora, a pružaju je odvjetnici.)

Međutim, na poziciji Ministarstva pravosuđa rezervirana su sredstva za pružanje besplatne pravne pomoći koja se iz godine u godinu smanjuju, iako je za očekivati da je potražnja za takvom pomoći u porastu s obzirom na teško gospodarsko stanje u zemlji.

Stoga se amandmanom predlaže da žrtve imaju pravo i na primarnu i na sekundarnu besplatnu pravnu pomoć osobito s obzirom na očekivani relativno mali broj osoba koje će tražiti takvu pomoć, a imajući u vidu važnost zaštite ovih žrtava i uvažavanje njihove patnje.

Potpredsjednik Kluba HDZ-a

Davorin Mlakar